

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 9ης Ιουλίου 2013

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2013 της Ρουμανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Ρουμανίας, 2012-2016

(2013/C 217/17)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της οικονομικής και δημοσιονομικής επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής κοινωνικής προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής οικονομικής πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής για τη δρομολόγηση νέας στρατηγικής για την απασχόληση και την ανάπτυξη, Ευρώπη 2020, βασιζόμενη στον μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, η οποία εστιάζεται στους νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση ώστε να ενισχυθεί το δυναμικό διατηρήσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.
- (2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και, στις 21 Οκτωβρίου 2010, εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών⁽²⁾, οι οποίες από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λαμβάνουν υπόψη τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές στις οικονομικές τους πολιτικές και στις πολιτικές τους για την απασχόληση.
- (3) Στις 29 Ιουνίου 2012, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών ενέκριναν «Σύμφωνο για την ανάπτυξη και την απασχόληση», το οποίο παρέχει ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσης σε επίπεδο κρατών μελών, ΕΕ και ευρωζώνης, με την κινητοποίηση όλων των δυνατών μηχανισμών, μέσω και πολιτικών. Έλαβαν αποφάσεις σχετικά με τη δράση που πρέπει να αναληφθεί στο επίπεδο των κρατών μελών, ιδίως εκφράζοντας την απόλυτη προσηλωσή τους στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και στην εφαρμογή των συστάσεων ανά χώρα.

(4) Στις 10 Ιουλίου 2012, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση⁽³⁾ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ρουμανίας για το 2012 και εξέδωσε τη γνώμη του σχετικά με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης της Ρουμανίας για την περίοδο 2012-2015.

(5) Στις 28 Νοεμβρίου 2012, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, δίνοντας το εναρκτήριο λάκτισμα για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2013 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Επίσης στις 28 Νοεμβρίου 2012, η Επιτροπή, επί τη βάση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών⁽⁴⁾, εξέδωσε την έκθεση για τον Μηχανισμό Επαγρύπνησης, στην οποία δεν προσδιορίστηκε η Ρουμανία ως ένα από τα κράτη μέλη τα οποία θα έπρεπε να υποβληθούν σε εμπεριστατωμένη επισκόπηση.

(6) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει συμμετάσχει δεόντως στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, και, στις 7 Φεβρουαρίου 2013, ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με την απασχόληση και τις κοινωνικές πτυχές στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2013 και ψήφισμα σχετικά με τη συμβολή στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2013.

(7) Στις 14 Μαρτίου 2012, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες για την εξασφάλιση χρηματοοικονομικής σταθερότητας, δημοσιονομικής εξυγίανσης και δράσης για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Υπογράμμισε την ανάγκη να επιδιωχθεί διαφοροποιημένη, φιλική προς την ανάπτυξη δημοσιονομική εξυγίανση, να αποκατασταθούν οι κανονικές συνθήκες δανειοδότησης στην οικονομία, να προωθηθούν η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα, να καταπολεμηθούν η ανεργία και οι κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης και να εκσυγχρονιστεί η δημόσια διοίκηση.

(8) Στις 30 Απριλίου 2013, η Ρουμανία υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2013 και το οικείο πρόγραμμα σύγκλισης για την περίοδο 2012-2016. Για να ληφθεί υπόψη η αλληλεξάρτησή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα.

(9) Βάσει της αξιολόγησης του προγράμματος σύγκλισης, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι το μακροοικονομικό σενάριο, στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές στο πρόγραμμα, είναι ρεαλιστικό και σύμφωνο με την αξιολόγηση που παρουσιάζεται στις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2013. Χάρis σε σημαντικές προσπάθειες εξυγίανσης και σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, η Ρουμανία μείωσε το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης σε επίπεδο κάτω του 3 % το 2012. Το πρόγραμμα σύγκλισης αποσκοπεί στην επίτευξη μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου (ΜΔΣ) ίσου προς - 1 % του ΑΕΠ (προηγούμενος

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Διατηρήθηκαν για το 2013 με την απόφαση 2013/208/ΕΕ του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών (ΕΕ L 118 της 30.4.2013, σ. 21).

⁽³⁾ ΕΕ C 219 της 24.7.2012, σ. 72.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

– 0,7 % του ΑΕΠ), στόχου ο οποίος είναι σύμφωνος με τις απαιτήσεις του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης. Το πρόγραμμα περιγράφει δημοσιονομική στρατηγική με στόχο την επίτευξη του ΜΔΣ μέχρι το 2014, πράγμα το οποίο, όταν έγινε εκ νέου υπολογισμός από την Επιτροπή με βάση την από κοινού συμφωνηθείσα μεθοδολογία, αντιστοιχεί με την επίτευξη του ΜΔΣ μέχρι το 2015. Η πρόοδος σε διαρθρωτικούς όρους προς την επίτευξη του ΜΔΣ είναι υψηλότερη του 0,5 % του ΑΕΠ το 2013 και βρίσκεται περίπου στο 0,4 % το 2014. Η τιμή αναφοράς του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης που τέθηκε για τις δαπάνες κατά την προγραμματική περίοδο έχει επιτευχθεί. Η προσαρμογή είναι εμπροσθοβαρής το 2013, με μέτρα ενίσχυσης των εσόδων, μεταξύ άλλων με τον περιορισμό των στοιχείων που εκπίπτουν από τον φόρο, τη βελτίωση της φορολογίας στον γεωργικό τομέα, την εισαγωγή έκτακτου τέλους μετά την απελευθέρωση των τιμών φυσικού αερίου, και την εισαγωγή ειδικού φόρου για τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Οι βασικοί κίνδυνοι για το πρόγραμμα σύγκλισης αφορούν ενδεχόμενες περαιτέρω δημοσιονομικές διορθώσεις που συνδέονται με την απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ ή τη χρηματοδότηση έργων προτεραιότητας από τον εθνικό προϋπολογισμό, την εκ νέου συσσώρευση καθυστερούμενων οφειλών, ιδίως σε επίπεδο τοπικής κυβέρνησης, και την περιορισμένη πρόοδο όσον αφορά την αναδιάρθρωση των κρατικών επιχειρήσεων. Το δημόσιο χρέος της Ρουμανίας παραμένει σχετικά χαμηλό, στο 37,8 % του ΑΕΠ το 2012. Αναμένεται να αυξηθεί στο 38,6 % το 2014, αλλά θα παραμείνει σε επίπεδο σαφώς χαμηλότερο από το όριο του 60 % του ΑΕΠ κατά την προγραμματική περίοδο.

- (10) Κατόπιν αιτήματος της Ρουμανίας, στις 17 Φεβρουαρίου 2011, η Επιτροπή και το ΔΝΤ διαπραγματεύθηκαν ένα προληπτικό πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής με τις ρουμανικές αρχές. Στο πλαίσιο της προληπτικής συνδρομής από την Ένωση, η Ρουμανία ανέλαβε τη δέσμευση να εφαρμόσει ένα εκτενές πρόγραμμα οικονομικής πολιτικής, με ιδιαίτερη εστίαση στα μέτρα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας και προϊόντων και για την αύξηση της ανθεκτικότητας και του αναπτυξιακού δυναμικού της ρουμανικής οικονομίας. Παράλληλα, με το εν λόγω πρόγραμμα έχει διασφαλιστεί η συνέχιση της δημοσιονομικής εξυγίανσης, η βελτίωση της διαχείρισης και του ελέγχου των δημοσίων οικονομικών, και η πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων στην εξωτερική πολιτική της, στη νομισματική πολιτική της, στην οικεία πολιτική χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και στην πολιτική της για τις χρηματοπιστωτικές αγορές. Τον Μάρτιο του 2013, η Ρουμανία ζήτησε επίσημα παράταση τριών μηνών του προγράμματος του ΔΝΤ. Μολονότι η δυνατότητα άντλησης χρηματοδότησης στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ έληξε στα τέλη Μαρτίου του 2013, η τελική εξέταση του προγράμματος θα πραγματοποιηθεί έως το τέλος Ιουνίου του 2013.
- (11) Η δημοσιονομική θέση της Ρουμανίας έχει βελτιωθεί και το δημοσιονομικό έλλειμμα μειώθηκε σε επίπεδο κάτω του 3 % το 2012, αναμένεται δε περαιτέρω δημοσιονομική εξυγίανση για το 2013. Η περιορισμένη φορολογική συμμόρφωση αποτελεί σοβαρή πρόκληση για το φορολογικό σύστημα της Ρουμανίας, ιδίως στους τομείς του ΦΠΑ και της φορολόγησης της εργασίας. Οι περιβαλλοντικοί φόροι βρίσκονται κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Αν και η Ρουμανία δεν αντιμετωπίζει κίνδυνο δημοσιονομικών ακραίων καταστάσεων βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα, βρίσκεται σε μέτριο κίνδυνο μακροπρόθεσμα, λόγω των δαπανών που σχετίζονται με τη δημογραφική γήρανση. Υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά

τη βιωσιμότητα και την επάρκεια του συνταξιοδοτικού συστήματος, οι οποίες πηγάζουν από τη χαμηλή αναλογία των εργαζομένων που καταβάλλουν εισφορές κοινωνικής ασφάλισης έναντι των ατόμων που εισπράττουν συντάξεις. Η Ρουμανία είναι σήμερα ένα από τα δύο κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη αποφασίσει την εξίσωση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών, το δε ποσοστό απασχόλησης των ηλικιωμένων εργαζομένων (41,4 % το 2012) είναι σημαντικά χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Η ρουμανική κυβέρνηση έχει αποφασίσει να συνεχίσει τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, να εντάξει τους κοινωνικούς φορείς στον σχεδιασμό της μεταρρύθμισης και να ενισχύσει την οικειότητά της. Η ρουμανική κυβέρνηση έχει αποφασίσει να συνεχίσει τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος και να εμπλέξει τους κοινωνικούς εταίρους στον σχεδιασμό της μεταρρύθμισης και να ενισχύσει τη συμμετοχή της σε αυτήν.

- (12) Ο τομέας της υγείας στη Ρουμανία χαρακτηρίζεται από μεγάλες ανισότητες από την άποψη της πρόσβασης στις υπηρεσίες και της ποιότητάς τους. Αυτό οφείλεται, μεταξύ άλλων, στην αναποτελεσματική χρήση πόρων και στην κακή διαχείριση. Έχουν αρχίσει μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, αλλά χρειάζονται συνεχείς προσπάθειες. Η σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας του συστήματος θα μπορούσε να αυξηθεί, με τη μείωση της υπερβολικής χρήσης νοσοκομειακής φροντίδας εσωτερικών ασθενών και με την ενίσχυση της πρωτοβάθμιας φροντίδας και των συστημάτων παραπομπής ασθενών.
- (13) Η Ρουμανία συνέχισε να έχει χαμηλό ποσοστό απασχόλησης της τάξης του 63,8 % το 2012, παρά την ελαφρά βελτίωση από το 62,8 % που καταγράφηκε το προηγούμενο έτος. Η επίτευξη του στόχου του 70 % έως το 2020, που περιλαμβάνεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» όσον αφορά τη Ρουμανία, εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Η παραγωγικότητα της εργασίας στη Ρουμανία εξακολουθεί να είναι από τις χαμηλότερες στην Ένωση. Η ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών ενεργοποίησης της απασχόλησης, αναζήτησης εργασίας και αναπροσανατολισμού είναι ακόμη σχετικά χαμηλή. Η περιορισμένη διοικητική ικανότητα δεν επιτρέπει την αποτελεσματική εφαρμογή ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας, με την παροχή ποιοτικών εξατομικευμένων υπηρεσιών, ούτε την καλύτερη ολοκλήρωση των ενεργών και των παθητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας. Η συμμετοχή των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση παραμένει στάσιμη σε πολύ χαμηλά επίπεδα, η οποία, όντας στο επίπεδο του 1,6 % το 2011, είναι σημαντικά χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ της τάξης του 8,9 %. Η απασχόληση των νέων και τα ποσοστά οικονομικής δραστηριότητας ήταν μεταξύ των χαμηλότερων στην Ένωση το 2012, στο 23,9 % και 30,9 % αντιστοίχως, ενώ το ποσοστό ανεργίας των νέων ήταν υψηλό και ανερχόταν στο 22,7 % το 2012. Στη Ρουμανία το μερίδιο των νέων που ούτε εργάζονται ούτε βρίσκονται στο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο βρισκόταν στο επίπεδο του 16,8 % το 2012, είναι υψηλό και αυξανόμενο.
- (14) Η μείωση της φτώχειας εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση. Το 2011, ένα ποσοστό 40,3 % του πληθυσμού βρισκόταν σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ποσοστό περίπου δύο τρίτα πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, που είναι 24,2 %. Τα παιδιά πλήττονται ιδιαίτερα (49,1 %). Ο αντίκτυπος των κοινωνικών μεταβιβάσεων, εκτός των συντάξεων, στη μείωση της φτώχειας παραμένει σημαντικά χαμηλότερος από τη μέση αποτελεσματικότητα των

μεταβιβάσεων στην Ένωση, τόσο για το σύνολο του πληθυσμού (23,7 % στη Ρουμανία έναντι 37,5 % για την ΕΕ το 2011) όσο και για τα παιδιά (22 % σε σύγκριση με 42,8 % για την Ένωση). Η περιορισμένη απορρόφηση, κάλυψη και επάρκεια των κοινωνικών παροχών εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών παροχών να μειώσουν τη φτώχεια. Στον τομέα της κοινωνικής βοήθειας, εκδόθηκαν διάφορες νομοθετικές πράξεις το 2012 ως συνέχεια της μεταρρύθμισης του 2011. Η θέσπιση της εναπομένουσας νομοθεσίας θα αποτελούσε σημαντικό βήμα προς την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης. Πάντως, η σύνδεση με τα μέτρα ενεργοποίησης θα μπορούσε να ενισχυθεί περαιτέρω. Το 2012 άρχισε η εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για την ένταξη των Ρομά, αλλά τα αποτελέσματα είναι περιορισμένα. Η βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων είναι απαραίτητη για την εφαρμογή της στρατηγικής στην πράξη, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής της χρηματοδότησης.

- (15) Ο νόμος του 2011 για την παιδεία, μια σημαντική μεταρρύθμιση, με την οποία ξεκινά ένα μακροπρόθεσμο θεματολόγιο για την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα, δεν είναι ακόμη πλήρως λειτουργικός. Για την επιτυχή εφαρμογή της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης θα πρέπει να αφιερωθούν οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί και ανθρώπινοι πόροι για τη δημιουργία διοικητικής ικανότητας και τη χάραξη πολιτικής. Η Ρουμανία αντιμετωπίζει σοβαρή πρόκληση όσον αφορά την άνοδο του ποιοτικού επιπέδου του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου αποτελεί σημαντική πρόκληση. Ανερχόμενο σε 17,4 % το 2012, το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στη Ρουμανία βρίσκεται πολύ πιο πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, που είναι 13,5 %, και από τον εθνικό στόχο του 11,3 %. Εξακολουθούν να υφίστανται προβλήματα, ιδίως σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, όπως και για τους Ρομά. Η Ρουμανία δεν διαθέτει επίσης επαρκή μηχανισμό συλλογής δεδομένων σχετικά με τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο· εν προκειμένω, αναμένεται να βοηθήσει μια συνολική στρατηγική, που πρόκειται να υιοθετηθεί εφέτος. Η πρόσβαση σε ποιοτική και οικονομικά προσιτή προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα παραμένει προβληματική. Χαρακτηριστική είναι η αναντιστοιχία μεταξύ δεξιοτήτων και ζήτησης από την αγορά εργασίας, για ένα μεγάλο μέρος των προγραμμάτων της επαγγελματικής και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπου το χαμηλό επίπεδο επαγγελματικών δεξιοτήτων αποτελεί ειδική πρόκληση. Το υψηλό ποσοστό ανεργίας μεταξύ των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και το ποσοστό υπερεδίδευσης καθιστούν την περαιτέρω ευθυγράμμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας θέμα υψηλής προτεραιότητας. Θετική αλλά βραδεία πρόοδος σημειώθηκε στη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα σε εναλλακτική φροντίδα των παιδιών που στερούνται γονικής μέριμνας, αλλά χρειάζεται να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες.
- (16) Η περιορισμένη διοικητική ικανότητα αποτελεί βασικό πρόβλημα για τη Ρουμανία. Η δημόσια διοίκηση χαρακτηρίζεται από ανακολουθία του νομικού πλαισίου, συχνή προσφυγή σε έκτακτα διατάγματα, χαμηλά επίπεδα διυπουργικής συνεργασίας και υπερβολική γραφειοκρατία. Επίσης υπονομεύεται από έλλειψη δεξιοτήτων, έλλειψη διαφάνειας στην πρόσληψη προσωπικού και υψηλά ποσοστά εναλλαγής των διοικητικών στελεχών. Στην περιορισμένη διοικητική ικανότητα, μεταξύ άλλων, οφείλεται η χαμηλή απορρόφηση κονδυλίων της ΕΕ. Ο στόχος απορρόφησης για το τέλος του 2012, που είχε

συμφωνηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος χρηματοδοτικής συνδρομής από την ΕΕ, δεν επιτεύχθηκε, και μάλιστα με μεγάλη απόκλιση. Η σωρευτική απορρόφηση έως το τέλος του 2012, ανερχόταν σε 5,53 δισεκατομμύρια EUR ή στο 20,2 % των συνολικών διαθέσιμων κονδυλίων από τα διαρθρωτικά ταμεία, το Ταμείο Συνοχής και τα γεωργικά ταμεία. Το ποσό αυτό υπολείπεται κατά 2,47 δισεκατομμύρια EUR από τον στόχο των 8 δισεκατομμυρίων EUR που προβλεπόταν στο πρόγραμμα για το τέλος του 2012. Το ποσοστό απορρόφησης των κονδυλίων από τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής βελτιώθηκε από 7,5 % στο τέλος του Απριλίου 2012 σε 15,2 % στο τέλος του Μαΐου του 2013. Για την περαιτέρω βελτίωση της απορρόφησης και για τη μείωση του κινδύνου αποδέσμευσης το 2013, οι ρουμανικές αρχές πρέπει να εστιάσουν, μεταξύ άλλων, σε μέτρα που θα καταστήσουν αποτελεσματικότερα τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των κονδυλίων της ΕΕ και θα ενισχύσουν τη διοικητική ικανότητα του συστήματος δημόσιων συμβάσεων.

- (17) Η Ρουμανία αντιμετωπίζει σειρά προκλήσεων όσον αφορά την οικονομική ανταγωνιστικότητα, εφόσον η παραγωγικότητα στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες παραμένει χαμηλή. Σημαντικές προκλήσεις αποτελούν το υποτονικό επιχειρηματικό περιβάλλον και η χαμηλή στήριξη για έρευνα και ανάπτυξη (E&A). Οι βελτιώσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον θα πρέπει να ενσωματωθούν σε μια ευρύτερη και συνεκτική στρατηγική ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, για να προωθηθεί μια διοικητική νοοτροπία διαφάνειας και ασφάλειας δικαίου, και να διασφαλιστεί καλύτερη παροχή δημόσιων υπηρεσιών διαδικτυακά. Η Ρουμανία θα πρέπει επίσης να καταβάλει προσπάθειες προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε χρηματοδότηση και να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ). Η ένταση E&A είναι εξαιρετικά χαμηλή, 0,48 % το 2011, και είναι ανάγκη να βελτιωθεί σημαντικά η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα των επενδύσεων. Οι επενδυτές σε E&A χρειάζεται να δώσουν προτεραιότητα σε δραστηριότητες που έχουν το δυναμικό να προσελκύσουν ιδιωτικές επενδύσεις. Η Ρουμανία θα πρέπει επίσης να ενισχύσει το πλαίσιο των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, με σκοπό την αύξηση της εμπορευματοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας.
- (18) Η Ρουμανία έχει χαμηλό βαθμό ανταγωνισμού και αποτελεσματικότητας στους κλάδους της ενέργειας και των μεταφορών. Η αναποτελεσματικότητα και η έλλειψη διαφάνειας στη διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων στους εν λόγω τομείς αποτελούν σοβαρή πρόκληση. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, η τηλεθέρμανση, η βιομηχανία και οι μεταφορές είναι μια άλλη βασική πρόκληση. Η Ρουμανία είναι η τρίτη μεγαλύτερη σε ενεργειακή ένταση οικονομία στην Ένωση, της οποίας η ενεργειακή ένταση είναι 2,5 φορές υψηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ. Είναι επίσης η τρίτη μεγαλύτερη σε κατανάλωση άνθρακα οικονομία στην Ένωση. Στις κατοικίες στη Ρουμανία χρησιμοποιείται οκτώ φορές περισσότερη ενέργεια από τον μέσο όρο της ΕΕ των 15, πράγμα το οποίο οφείλεται σε ανεπάρκεια του συστήματος τηλεθέρμανσης και στο γεγονός ότι τα κτίρια δεν μονώνονται καταλλήλως. Η ενσωμάτωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου της Ρουμανίας στις αγορές της ΕΕ παραμένει ατελής και θα πρέπει ακόμη να υλοποιηθούν διασυνοριακές συνδέσεις για το φυσικό αέριο.
- (19) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πραγματοποίησε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής την οποία ακολουθεί η Ρουμανία. Αξιολόγησε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σύγκλισης.

Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη σημασία τους για τη διατήρηση δημοσιονομική και κοινωνικοοικονομική πολιτική στη Ρουμανία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης να ενισχυθεί η συνολική οικονομική διακυβέρνηση της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων επιπέδου ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις της βάσει του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αντικατοπτρίζονται στις συστάσεις 1 έως 8 κατωτέρω.

- (20) Υπό το πρίσμα αυτής της αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης και η γνώμη⁽¹⁾ του αντικατοπτρίζεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Ρουμανία να αναλάβει δράση κατά την περίοδο 2013-2014 προκειμένου:

1. Να ολοκληρώσει το πρόγραμμα χρηματοδοτικής συνδρομής της ΕΕ / του ΔΝΤ.
2. Να διασφαλίσει δημοσιονομική εξυγίανση ευνοϊκή για την ανάπτυξη και να εφαρμόσει τη δημοσιονομική στρατηγική για το έτος 2013 και εφεξής όπως προβλέπεται, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτόν την επίτευξη του ΜΔΣ μέχρι το 2015. Να βελτιώσει την είσπραξη των φόρων, με την εφαρμογή μιας σφαιρικής στρατηγικής φορολογικής συμμόρφωσης και την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας. Παράλληλα, να διερευνήσει τρόπους για την αύξηση της εφαρμογής περιβαλλοντικών φόρων. Να συνεχίσει τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος που άρχισε το 2010 εξισώνοντας τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών και προωθώντας την απασχολησιμότητα των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας.
3. Να συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της υγείας, με σκοπό την αύξηση της αποτελεσματικότητας, της ποιότητας και της πρόσβασης, ιδίως για τα άτομα που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και σε απομακρυσμένες και απομονωμένες κοινότητες. Να μειώσει την υπερβολική χρήση της νοσοκομειακής περίθαλψης και μέσω της ενίσχυσης της εξωνοσοκομειακής περίθαλψης.
4. Να βελτιώσει τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, καθώς και την απασχολησιμότητα και την παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού, με την αναθεώρηση και την ενίσχυση ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας, με την παροχή κατάρτισης και εξατομικευμένων υπηρεσιών και την προώθηση της δια βίου μάθησης. Να ενισχύσει την ικανότητα του Εθνικού Οργανισμού Απασχόλησης να αυξήσει την ποιότητα και την έκταση των υπηρεσιών του. Προκειμένου να καταπολεμήσει την ανεργία των νέων, να εφαρμόσει εγκαίρως το εθνικό σχέδιο για την απασχόληση των νέων, μεταξύ άλλων για παράδειγμα με «εγύηση για τη νεολαία». Να αμβλύνει τη φτώχεια, να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των κοινωνικών μεταβιβάσεων, με ιδιαίτερη εστίαση στα παιδιά. Να ολοκληρώσει τη μεταρρύθμιση της κοινωνικής πρόνοιας, με την έκδοση της σχετικής νομοθεσίας και την ενίσχυση των δεσμών της με τα μέτρα ενεργοποίησης. Να διασφαλίσει συγκεκριμένα αποτελέσματα από την εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για την ένταξη των Ρομά.
5. Να επιταχύνει τη μεταρρύθμιση της παιδείας, καθώς και τη δημιουργία διοικητικής ικανότητας τόσο σε κεντρικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, και να προβεί σε αξιολόγηση των επιπτώσεων

των μεταρρυθμίσεων. Να επιταχύνει τις μεταρρυθμίσεις στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Να εναρμονίσει περαιτέρω την τριτοβάθμια εκπαίδευση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και να βελτιώσει την πρόσβαση για τα μειονεκτούντα άτομα. Να υλοποιήσει μια εθνική στρατηγική για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, με εστίαση στη βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτική προσχολική εκπαίδευση, μεταξύ άλλων και για τα παιδιά των Ρομά. Να επιταχύνει τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα σε εναλλακτική φροντίδα των παιδιών που στερούνται γονικής μέριμνας.

6. Να ενισχύσει τη διακυβέρνηση και την ποιότητα των θεσμικών οργάνων και της δημόσιας διοίκησης, ιδίως με τη βελτίωση της ικανότητας στρατηγικού και δημοσιονομικού προγραμματισμού, με την αύξηση του επαγγελματισμού των δημοσίων υπηρεσιών, με τη βελτίωση της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων και την ενίσχυση των μηχανισμών για τον συντονισμό μεταξύ των διαφόρων κυβερνητικών επιπέδων. Να βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα των κανονιστικών ρυθμίσεων, μέσω της χρησιμοποίησης των εκτιμήσεων επιπτώσεων, και συστηματικών αξιολογήσεων. Να εντατικοποιήσει τις προσπάθειες που καταβάλλονται για να επιταχυνθεί η απορρόφηση κονδυλίων της ΕΕ, ιδίως με την ενίσχυση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και τη βελτίωση των δημοσίων συμβάσεων.
7. Να βελτιώσει και να απλουστεύσει το επιχειρηματικό περιβάλλον, ιδίως με τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις ΜΜΕ και την εφαρμογή μιας συνεκτικής στρατηγικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Να διευκολύνει και να διαφοροποιήσει την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση. Να διασφαλίσει στενότερους δεσμούς μεταξύ έρευνας, καινοτομίας και βιομηχανίας, ιδίως με την ιεράρχηση των δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης που έχουν τη δυνατότητα να προσελκύσουν ιδιωτικές επενδύσεις. Να εντατικοποιήσει τις προσπάθειες για τη βελτίωση της ποιότητας, της ανεξαρτησίας και της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος όσον αφορά την εκδίκαση υποθέσεων και να καταπολεμήσει τη διαφθορά με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.
8. Να προωθήσει τον ανταγωνισμό και την αποδοτικότητα στις βιομηχανίες δικτύου, με τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της ικανότητας των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, και με τη συνέχιση της μεταρρύθμισης της εταιρικής διακυβέρνησης των κρατικών επιχειρήσεων στους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών. Να καταρτίσει ένα ολοκληρωμένο μακροπρόθεσμο σχέδιο μεταφορών και να βελτιώσει την ευρυζωνική υποδομή. Να συνεχίσει την εξάλειψη των ρυθμιζόμενων τιμών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας και να βελτιώσει την ενεργειακή απόδοση. Να βελτιώσει τη διασυννοιακή ολοκλήρωση των ενεργειακών δικτύων και να επιταχύνει την υλοποίηση των έργων διασύνδεσης φυσικού αερίου.

Βρυξέλλες, 9 Ιουλίου 2013.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
R. ŠADŽIUS

(¹) Βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.